

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Tot per al front

Materials i matèries no poden estar inactius.

Brigades de Recuperació

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 265

ANY III — Mataró dilluns 12 setembre 1938 — NUM. 663

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PESSETES MES

La commemoració de l'Onze de Setembre Discurs del President Companys

En la jornada d'avui, Catalunya fa acte de presència i renova l'afirmació de la seva personalitat.

Coincideix aquesta jornada amb les gestes magnífiques que a les fronteres de la nostra terra realitzen els fills de Catalunya, acompanyats en l'esforç i en l'heroisme per germans d'altres terres de la República.

El record dels màrtirs i dels herois del 1714 multiplica l'esforç del nostre poble. Sota l'estímul patriòtic, Catalunya fa més viva, més ardent, més rica i inescotable la seva aportació a la guerra pel camí de la victòria. Perquè aquest patriotisme naix del seu amor a la llibertat i s'alimenta amb segles de opressió en que monarquies estrangeres, alienes al veritable sentiment, a la tradició i a la grandesa del meravellós conjunt peninsular, condueixen a Espanya pel camí de les majors i més tristes desventures.

Les ombres del passat s'aixequen contra Catalunya i contra la República guanyada el 14 d'abril per la voluntat del poble. Aquestes ombres reencarnen en la titulada Espanya nacional en al·lança amb exèrcits estrangers.

Les figures dels nostres patrícs, els màrtirs i els cabdills ens senyalen el camí del nostre deure. L'11 de setembre ens n'ofereix la visió i l'exemple. Les ombres no passaran; Catalunya, la eterna, la indomable, la única, lluitarà sense defallències ni vacil·lacions. Avui, com tots els anys, he de recordar un nom: Francesc Macià, restaurador de les nostres llibertats. I com a President de la Generalitat, en aquests moments de prova per a la Pàtria no he de dir-li més que una paraula: ¡Present!

En retre homenatge als nostres màrtirs i commemorar aquesta data, recordo amb dolor el petit nucli de catalans que es troben a l'altre costat. Jo he de creure que entre ells n'hi ha alguns que en el fons de la seva ànima han fet ja examen de consciència. A través d'hores difícils, portades pel fatal procés de la Història general de la Península, a que m'he referit, Catalunya, per la força creadora del seu poble, pel seu alè de vida i d'optimisme, ha recobrat la seva fisonomia, de Catalunya, tal com és, somniadora, en contínues ànsies de progrés, tolerant, sensible i culta. Apareix tal com és, i té la significació cada dia més acusada al servei de la Llibertat i de la Democràcia.

Al propi temps, el volum moral del nostre poble s'afiança i la seva catalanitat és més profunda. Tot Catalunya vibra avui en un sentiment patriòtic, i ací es troben agitades pel vent i banyades de sol nombroses i majestoses banderes catalanes que presideixen i acompanyen les de totes les organitzacions i partits de la nostra terra. El sentiment català penetra a totes les consciències. La resta de l'Espanya lleial ens acompanya. I en l'ambient espiritual que aquí ens congrega no manca ningú, i tots rendim tribut a la memòria de l'home que simbolitza la defensa fins a la mort de les nostres llibertats.

Però aquell petit nucli de catalans que no qualifiquem, ¿que pot dir? No poden celebrar l'11 de setembre, estan sotmesos a una negació constant de Catalunya. Cada dia deuen trobar-se espiritualment més buits i més enfonsats. ¿Què poden dir?

Les seves banderes són les de la monarquia opressora i les de les nacions invasores. No poden contemplar la bandera catalana que oneja i presideix les nostres dates commemoratives. ¿Què poden dir nos, si no poden emprar l'idioma de Catalunya, si la seva veu seria ofegada pel soroll de les bombes i dels motors d'aviació que enderroquen els monuments de Catalunya, maten els nois i les dones i volen sembrar el terror a les desolades llars de la nostra Pàtria!

Des del nostre lloc, o sigui respirant l'aire pur de la terra catalana, treballem per a que Catalunya triomfi, i amb Catalunya, els ideals que representa, de llibertat, de democràcia i de justícia, el ci ma de pau i de benestar, l'exaltació a l'amor al treball i els principis de moral universal i de fraternitat humana. Defensem les llibertats dels catalans com a homes i les llibertats de Catalunya com a poble. Defensem la República, l'orgull de la qual no mai podrà estar a l'altura immensa de la seva glòria.

Salut, en nom de Catalunya, a tots vosaltres, soldats de tots els fronts, fills de tots els pobles hispànics, creadors de noves aurores, reconstructors de la Història, herois davant l'astorament i l'admiració del món.

Vull que les meves últimes paraules siguin per a Madrid, per a Astúries, per a Llevant, per a Baskadl la màrtir, per als pobles sotmesos i per a les zones no trepitjades per la planta dels invasors, per a tota l'Espanya lliure de la República Democràtica, per als germans de tota la Península, amb una salutació emocionada i fraterna.

Catalunya està en peu, germans. Les vicissituds de la guerra ens acompanyaran entre alternatives en que mai el desencoratjament i el pessimisme trobaran cabuda.

¡Endavant, soldats de la Llibertat! ¡Visca la República! ¡Visca Catalunya!

Conclusions elevades al Govern de la Generalitat per l'Assemblea d'Alcaldes dels Ajuntaments de Catalunya amb relació al proveïment de la població civil, de qual Ponència formava part el nostre Alcalde

1.ª—Els productes de menjar, beure i cremar i el sabó, han d'ésser considerats material de guerra, puix que la guerra no solament es guanya amb profusió de material bèl·lic, sinó que precisa també que el combatent estigui ben aliat i que a la reraguarda no li manqui el més indispensable, ja que fóra una temeritat el suposar que sense una reraguarda ferma i decidida, es podria guanyar la guerra. Sentada aquesta premissa i com sigui que la regió catalana no produeix el suficient per a una alimentació bàsica de l'Exèrcit i del poble, caldrà importar, en la forma que sigui, els aliments necessaris a la població civil i als combatents.

2.ª—En aquestes circumstàncies es creu d'absoluta necessitat establir un racionament mínim i tenint en compte les suggerències del Cos Mèdic Municipal de l'Ajuntament de Barcelona, s'entén que aquest racionament destinat a un ciutadà que hagi de treballar vuit hores diàries haurà d'ésser el següent: 175 grams de pa; 100 grams de bacallà, carn o peix fresc; 300 grams de llegums (cigrans, mongetes, llenties o guixes); 200 grams de patates; 100 grams d'arròs i 20 grams d'oli. Aquests productes produeixen 2.500 calories i podrien ésser substituïts per altres que rendissin la mateixa equivalència. Aquest racionament seria destinat a la població adulta i sana i per als infants i malalts caldria importar a més a més la llet i sucre necessaris.

3.ª—Precisa que tots els ciutadans gaudeixin del mateix tracte en una qüestió de tan cabdal importància com és el proveïment. Intendència ha de tenir al seu càrrec l'alimentació dels combatents, i correspon a l'estament civil la distribució igualatòria dels queviures als no combatents. Tota la població civil treballa per a la guerra; per tant, no cal fer distincions entre els qui treballen en indústries de guerra pròpiament dites i els qui treballen en altres indústries, car tots tenen llurs necessitats i el treball de tots és avui imprescindible. Si cal augmentar els salaris dels Agents de S. guretats i de Policia, que s'augmentin també; el que no es pot admetre és aquest tracte de favor que tan perjudica el poble i crea un focus de desmoralització.

4.ª—La distribució de productes alimentosos ha d'anar a càrrec dels Ajuntaments; avui aquests es troben responsabilitzats davant l'opinió pública i en realitat, i prenent com a patró l'Ajuntament de Barcelona, solament se'ls lliuren queviures per a racionar a una mínima part de la població civil. Barcelona, ciutat de més d'un milió tres cents mil habitants, es troba amb que l'Ajuntament solament en raciona cent vuitanta mil, i la resta ho són per mitjà de les Cooperatives, les quals reben directament els productes de la Direcció General de Proveïments del Govern de la República. Això no és obstacle perquè tots els greuges es facin a l'Ajuntament quan setmanes i mesos sencers el racionament falla. Per tant, per la dignitat dels Municipis, aquests han de distribuir tots els articles sense excepció, i llavors, n'estem segurs, el racionament adquirirà el sentit igualitari que propugnem.

5.ª—La distribució dels productes de la terra ha de sofrir una transformació a fons. Fins ara, els egoïsmes per una part, i les necessitats per una altra, han fet que el rendiment que ha donat la nostra terra, pròdiga en tota mena de possibilitats, hagi estat gairebé nul. Cal reforçar l'autoritat dels Municipis per a que trobin el suport necessari a través dels Sindicats agrícoles. Les col·lites han de passar íntegrament als Sindicats, actuant amb mà de ferro contra els agricultors que es resisteixen a lliurar los els llurs productes, i contra els Sindicats que desvirtuen amb llur actuació l'alta missió que la legislació els ha confiat. Els Sindicats i els Alcaldes han de tenir la plena responsabilitat de què de la comarca o poble respectiu no s'escapi ni un quillo de producte sense controlar. Als agricultors cal oferir-los les garanties necessàries i veïllar perquè no els manqui l'indispensable, procurant en tot moment que els productes del camp siguin valoritzats d'acord i amb relació a la valorització que tinguin els productes industrials, però s'ha de tallar d'arrel la iniciativa particular que ens porta al caos. L'autoritat dels Ajuntaments i la dels Sindicats s'ha de veure recolzada per una acció de govern sense la qual el fracàs fora evident.

6.ª—S'ha afirmat que l'alimentació de la reraguarda havia d'ésser considerada un factor essencial en la guerra. L'Assemblea d'Ajuntaments de Catalunya ha entès que la solució cabdal al problema dels proveïments està vinculada en les possibilitats d'importació a Catalunya de productes exòtics que compensin el dèficit conegut de la nostra producció agrícola; però resulta difícil en les circumstàncies i orientacions que fins ara s'han seguit en matèria d'economia general i singularment en política d'exportacions, obtenir les divises indispensables per al doble sosteniment de l'Exèrcit i de la població civil.

L'Assemblea d'Ajuntaments de Catalunya considera doncs que precisa aconsellar al Govern de la República l'adopció d'una política econòmica nacional que posant en valor totes les riqueses i activitats, possibiliti l'adquisició de les esmentades divises per alleugerir el sofriment que en aquesta hora suporta la nostra població civil.

Amb aquesta darrera conclusió la Ponència ha donat per acabats els seus treballs i recollint el sentit viu de l'Assemblea eleva el seu sentiment emocionant d'agraïment pels que lluiten per la victòria i per tots aquells que tenen fit el pensament en el triomf dels ideals pels quals combatim en aquests moments.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Durrall (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Arlba i Universitat
De 4 a 7 tarde

TELEFON 72554

Text de l'escrit dirigit pel nostre Ajuntament a l'Honorable President de la Generalitat, amb motiu de la Diada del 11 de setembre

«PRESIDENT: La diada del 11 de setembre de 1714 honora la personalitat del Conseller en Cap, Rafael Casanova, i a tots els catalans que lluitaren i lluiten per la dignitat i les llibertats de Catalunya.

En recordar-ho enguany, tercer de la lluita gegantina que per llur independència sostenen els pobles hispànics, Catalunya lligada estretament per vincles de germanor i de dissort a la resta d'Espanya, espera de Vós, sabreu guiar-la, sense defallença a la victòria comuna sobre el feixisme, mantenint forta i indestructible la unitat de tots els catalans antifeixistes, en torn a un Govern de la Generalitat que, presidit per Vós, sigui expressió d'aquesta unitat apel·lant per assolir-ho, com a President de tots els catalans, a l'esperit de sacrifici de les Organitzacions obreres i Partits antifeixistes, puix que, de la unitat estreta dels catalans dintre de Catalunya, i de Catalunya amb la resta d'Espanya, depèn la consecució de la Victòria».

Extrac de carn i vegetals CALDOLLA

Selecció de carns argentines, verdures i llegums fresques, miltjantant les quals s'han obtingut, en concentracions al buit, els seus principis solubles i aromàtics.

Venda: BARBOSA. - Telèfon 212

Informació local

CLIPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sortej efectuat el dia 10, el premi de vint-i cinc pessetes ha correspost al número 829.

Els números premlats amb tres pessetes són: 029, 129, 229, 329, 429, 529, 629, 729, 929.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

NOTA DE LA CONSELLERIA-REGIDORIA DE CULTURA.—*Matrícula d'Ensenyament Primari.* — Des del proper dijous dia 15 fins el dia 28 del present mes, ambdós inclusiu, restarà oberta la inscripció de matrícula per a tots els infants que vulguin assistir als Grups Escolars de la Generalitat, núm. 1 (Campalans), número 2 (Natura), núm. 3 (Lluís Bello), núm. 4 (Plató), d'aquesta ciutat, durant el curs de 1938-1939 que començarà el dia 1.er d'octubre proper. La inscripció s'efectuarà a les ofi-

cines d'aquesta Conselleria de Cultura, baixos de la Casa Consistorial, tots els dies feiners de 9 a 13'30 i de 16 a 19, excepte el dissabte que serà únicament de 9 a 13'30.

Mataró, 9 de setembre del 1938. — El Conseller-Regidor de Cultura, *Josep Rabat i Simón.*

— **OXIGENANTE DE CARBONES,** producte Científic Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Drogueries, Ultramarins i Ferreteries.

EL CONCERT D'AHIR. — Ahir diumenge tingué lloc al Casal de les Velletes el concert reglamentari de la

Banda municipal que el Conseller de Cultura ha tingut el bon encert d'establir amb l'objecte de proporcionar uns moments d'esbarjo als allí recollits. La Banda, dirigida pels directores Llorà i Coll, executà cinc ballables i la sardana «La Santa Espina».

Cal remarcar que si tots foren oïts amb satisfacció encoberta, quan la Banda deixà sentir les primeres notes de «La Santa Espina», començaren a descobrir llur interna satisfacció i des d'aquell moment els ballables foren ballats per parelles de velletes i d'altres visitants.

PÉRDUA. — Ahir el vespre, a les acaballes del ball que es celebrava al local de l'Unió de Cooperatives, de una de les butaques s'extravià una jaqueta nova. Es prega a la persona que la va recollir que es serveixi en tregar-la a la seva propietària, carrer S. Seguí (Porta de Batlleix), 32, 1.er, on li serà gratificat el retorn.

**AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria-Regidoria
de Finances i Proveïments**

AVÍS

Demà dimarts, dia 13 dels corrents, a tots els establiments particulars de aquesta ciutat es posarà a la venda **CIGRONS** al preu de 2'90 pessetes el quillo i a raó de 100 grams per familiar.

Mataró, 12 de setembre del 1938. — El Conseller-Regidor, *Josep Calvet.*

ALTRE

Durant dimarts i dimecres, dies 13 i 14 dels corrents, respectivament, es repartirà **DOS OUS** i una quantitat de sucre en el lloc de costum, a totes les farges especials per a infants, el preu global de 2'50 pessetes.

Mataró, 12 de setembre del 1938. — El Conseller-Regidor, *Josep Calvet.*

Informació del dia

**Barcelona
Comunicat oficial d'ahir**

**EXÈRCIT DE TERRA
FRONT DE L'EST.** — Apurada la tenacitat en el fracàs contra la forta lesa inexpugnable de la Serra de Cavalls, l'enemic ha traslladat el seu esforç cap a les posicions pròpies de la regió de Gaeta i Vall de Vilaverd. Ni la obstinada actuació de l'artilleria i aviació estrangera, ni els renovats atacs de l'infanteria marroquina, assoliren altra cosa que rompre el front dels aguerrits rabors contra la inquebrantable muralla dels pits republicans. Una i altra vegada, en renyit combat a la granada, es desbandaren delmats els soldats colonials. La nostra escolta ha registrat els decepcionats comunicats de les ràdios portàtils, que a la cua dels batallons facciosos té per missió informar a l'alt comandament italià, del qual reben directament instruccions per a l'infanteria.

Els presoners capturats en els combats d'ahir insisteixen en confirmar el desànim que s'apodera de l'oficialitat i tropes faccioses amb motiu de l'extermi a que han estat sotmeses les millors forces de xoc per la nostra gloriosa resistència a l'Ebre. Ferits irets a viva força dels hospitals han estat incorporats al front en tal estat, que a les poques hores ha calgut evacuar los de nou.

Els nostres aparells bombardejaran amb precisió exacta els dipòsits i parcs de Fabara.

En les darreres hores d'ahir els avions republicans abateren un «Heinkel 51» i un «Romeo», a més del consignat en el comunicat.

DEMÉS FRONTS. — Sense noves d'interès.

AVIACIÓ

Ahir l'aviació italiana bombardejà, en dues ocasions, els barris maríllims de València, causant víctimes.

Els aparells estrangers agrediren també el port d'Almeria, i d'ells dos italians reconegueren minuciosament la illa de Menorca, metjallant a la població civil.

Notes de la Generalitat

A la Presidència de la Generalitat es reben moltes adhesions amb motiu de la commemoració de l'Onze de Setembre.

El Conseller d'Economia senyor Comorera no ha acudit al despatx per continuar malalt, segons noícies facilitades el senyor Comorera es troba molt millorat.

Galrebé restablert de la seva malaltia el Conseller senyor Vidella ha acudit al seu despatx. — Fabra.

Penyores

El Tribunal Permanent de guàrdia ha imposat entre altres penyores, dues de 5.000 pessetes a Ramon Casanovas i a Llorenç Ripoll per acaparament. — Fabra.

Visita

L'Alcalde de Barcelona, senyor Hilarí Salvador, ha rebut la visita de l'Alcalde de València, senyor Torra. — Fabra.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

Estranger

El moment internacional

Comentaris italians al discurs de Goering

ROMA. — Tota la premsa comenta el discurs del mariscal Goering, i interpreta el seu discurs com una advertència d'Alemanya a l'Europa.

El «Giornale d'Italia» afirma que Alemanya ha deixat el seu mutisme i dintre un termini breu en una forma o altra el problema haurà d'ésser resolt. Praga deu tenir en compte que el Reich reivindica formalment els drets de la minoria sudeta.

«La Tribuna» per la seva part diu que el vice canceller del Reich ha expressat clarament la resolució del

Reich de salvaguardar els drets de l'important nucli alemany de Txecoslovàquia. — Fabra.

La premsa hongaresa optimista

BUDAPEST. — La majoria de la premsa hongaresa mostra un confiat optimisme en la solució pacífica del plet sudeta. L'òrgan oficials del Govern es plany que per l'actual desunió de les dretes hongareses no pugui prendre Hongria una posició concreta. — Fabra.

La premsa francesa fa comentaris

PARIS. — Pessimistes o optimistes tots els diaris dediquen interessants comentaris a la política internacional.

Bourget en «Le Petit Parisien» escriu que cal esperar que el darrer projecte del Govern txec serveixi per resoldre el plet dels sudetes. El discurs del cap de Govern txec, senyor Benes, fa concebir esperances sobre aquest punt.

El discurs de Goering —afegeix el mateix diari— tot i la seva contundència no afegeix pas cap nou element que faci del problema una cosa irreparable, i encara cal tenir en compte que a Alemanya el que diu la darrera paraula és Hitler i fins que aquest hagi definit l'actitud del Reich. — Fabra.

**Conselleria d'Assistència Social
HOSPITAL MUNICIPAL**

Horari de visita als malalts
Dies feiners, de 11 a 1 matí i de 3 a 6 tarda.
Dies festius, de 10 a 12 matí i de 2 a 6 tarda.

**M. Vallmajor Calvó
Corredor oficial de Comerç**

Molas, 18 - Mataró - Telèfon 264
Hores de despatx: de 9 a 1
Intervé subscripcions a emissions i compra venda de valors. Capons, girs, préstecs amb garanties d'efectes. Legitimació de contractes mercantils, etc.

Fent l'aportació del material inservible, també contribuiràs a guanyar la guerra.

Brigades de Recuperació

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* publica, el dia 9 del corrent un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al *DIARI OFICIAL* els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ac establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legallitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 18 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.